

296

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΔΑΣΚΑΛΟΥ (1896 - 1996)

Ἐτεροχρονισμένως ἐπληροφερήθημεν, ἀπό ἐπιστολήν τοῦ φίλου μας υἱοῦ του Χρήστου, τόν ἐπισυμβάντα τήν 15ην Αὐγούστου 1996 εἰς τήν γενέτειράν του Καλλιθέαν Δράμας (Ἐγρί - Δερέ), θάνατον τοῦ θαλεροῦ προσβύτου, πατρός του Γεωργίου Κ. Δασκάλου, γεννηθέντος τό ἔτος 1896, ἤτο πρό ἐνός ἀκριβῶς αἰῶνος.

Ὁ αἰωνόβιος Γεώργιος Κ. Δασκάλου, μέ τόν ὁποῖον ὁ γράφων συνεδέετο ἀπό μακροῦ χρόνου διά στενῆς φιλίας, κατήγετο ἀπό πατριαρχική οἰκογένεια τῆς Καλλιθέας. Χάρις εἰς τάς ἀφηγήσεις τοῦ μεταστάντος, ὁ ὁποῖος, σημειωτέον, ὑπῆρξε πρότυπον ἐπιμελοῦς καί συντηρητικοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί ὑποδειγματικοῦ οἰκογενειάρχου καί Ἑλληνας πατριώτου καί χριστιανοῦ, κατέστη δυνατόν νά ἀρυσθῶμεν πολλάς πληροφορίας - καί μάλιστα λεπτομερειακῶς - ἐν σχέσει μέ τά χρόνια τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος καί εἰδικώτερον μέ τήν ὑπέροχον ἐθνικήν δρᾶσιν πού ἀνέπτυξαν εἰς τήν εὐρύτεραν περιοχὴν Ζίχνας - Παγγαίου ὁ Καπετάν Δούκας Ζέρβας καί ὁ Μητροπολίτης Δράμας (καί ἔπειτα Ἐθνομάρτυς Μητροπολίτης Σμύρνης) Χρυσόστομος Καλαφάτης, ἐν συνεργασίᾳ μετά τῶν λοιπῶν Μακεδονομάχων.

Ἀλησμόνητοι θά μᾶς μείνουν αἱ μακραὶ ἀφηγήσεις του διά τά παιδικά του χρόνια καί τήν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων προσφορᾶν παρ' αὐτοῦ, ὑπό τήν ιδιότητα τοῦ πληροφοριοδότη ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τά μαχόμενα κατά τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων Ἑλληνικά ἀνταρτικά σώματα. Μέ ὑπερηφάνειαν ἀνεμμνήσατο πάντοτε τήν φοίτησίν του εἰς τά περιώνυμα τότε Ἐκπαιδευτήρια τῶν Σερρῶν καί τῆς γενετείρας μου Ἀλιστράτης, ἐκ τῆς ὁποίας καί ἀπεκόμισε ἀρτίαν μόρφωσιν (λαμβάνομένης ὑπ' ὄψιν τῆς λίαν ὑψηλῆς στάθμης τῆς τότε Παιδείας), ἡ ὁποία καί τόν κατέστησε ἄριστον χειριστήν τοῦ καλάμου, ἀλλά καί τοῦ προφορικοῦ λόγου. Πέραν τούτων ἦτο καί καλλιγράφος.

Ἄν κάποτε καταστή δυνατόν νά ἐκδοθοῦν εἰς βιβλίον αἱ προσωπικαί σημειώσεις πού ἐκράτει ἐν εἴδει ἡμερολογίου ὁ θανών, ἀσφαλῶς θά ἔλθουν εἰς φῶς ἄγνωστα μέχρι στιγμῆς γεγονότα καί μαρτυραὶ διά τούς ἀγῶνας τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ νά ἀποφύγη τήν ἐθνικήν του ἀλλοτριώσιν καί νά διασώσῃ τήν ὀρθόδοξον χριστιανικήν του πίστιν, ὑπό τήν σκέπην τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πού εἶναι ἡ Κιβωτός τοῦ περιουσίου Ἑλληνικοῦ μας Γένους.

Τὴν 23ην Ἰουνίου 1996 ὁ Γεώργιος Κ. Δασκάλου περιστοιχιζόμενος καὶ ἀγαπώμενος ὑπὸ τῆς πλειάδος τῶν ἀπογόνων του (τέκνα, ἐγγονοὺς καὶ δι-σεγγόνους), ἐώρτασε τὴν 100ην ἐπέτειον τῶν γενεθλίων του καὶ ἠξιώθη νὰ σβήσει τὰ ἑκατὸ κεράκια τῆς γενεθλίου τούρτας του.

Καὶ τὴν 15ην Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἔτους, ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ τοῦ Γένους μας, τῆς Παναγίας μας, μετέστη καὶ αὐτὸς εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἡρεμα καὶ ἀνώδυνα, ἐπληρώσας τὴν ἐπίγειον ἀπο-

Ὁ Δασκάλου στὴν 100ῆ ἐπέτειο τῶν γενεθλίων του.

στολήν του κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐμφορούμενος πάντοτε ἀπὸ τὰ ἑλληνοχριστιανικά ἰδεώδη, μέ τὰ ὅποια παιδιόθεν ἐγαλουχήθη.

Αἱ λιταὶ καὶ ἀπέριττοι αὐταὶ γραμμαὶ χαράσσονται εἰς αἰώνιον μνημόσυνον τοῦ σεβασμίου φίλου μας Γεωργίου Κ. Δασκάλου, τοῦ ἐνθέρμου αὐτοῦ Ἕλληνος πατριώτου καὶ ἐπιφανοῦς Μακεδόνας, ὁ ὁποῖος τόσο ἀγάπησε καὶ τίμησε τὴν ὡραίαν γένετειράν του, τὴν Καλλιθέα τῆς Δράμας.-

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ
δο Νομικῆς

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ Δ. ΚΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ (1909-1996)

Τὴν 8ην Μαρτίου 1996 ἀπεβίωσε εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς ἡλικίαν 87 ἐτῶν ὁ Πάτροκλος Κριτόπουλος τοῦ Δημητρίου καὶ τῆς Σουλτάνας, ὁμότιμος καθηγητῆς Πανεπιστημίου καὶ μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρίας μας συνεχῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1973.

Ὁ Κριτόπουλος ἐγεννήθη τὸ 1909 εἰς τὴν Νέαν Ζίχνην Σερρῶν.

Μετά τὴν ἀποφοίτησίν του ἀπὸ τὸ Γυμνάσιον τῶν Σερρῶν εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Γεωργικὴν Σχολὴν Θεσσαλονίκης, ὅπου ἐσπούδασε βιολογίαν καὶ βοτανικὴν. Ἀκολούθως, τυχὼν ὑποτροφίας, μετέβη εἰς Πενσυλβανίαν τῆς Ἀμερικῆς, ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον τῆς ὁποίας ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς Βιολογίας καὶ Βοτανικῆς, διδάξας ἐν συνεχείᾳ βιολογίαν καὶ βοτανικὴν εἰς τὸ Μπέρκλεϋ τῆς Καλιφορνίας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου ἐπέστρεψε εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὑπηρέτησε εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατόν.

Ἀκολουθήσας τὴν ἀκαδημαϊκὴν σταδιοδρομίαν ἐγένετο ὑφηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1964-1965 ἐδίδαξε ὡς καθηγητῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βαγδάτης.

Ὁ Πάτροκλος Κριτόπουλος ἦτο νυμφευμένος μετὰ τῆς Ἑλένης τὸ γένος Νικολάου Μάλλιανη ἀπὸ τὸ Αἴγιον καὶ κατέλιπε ἐν τέκνον, τὸν Δημήτριον Κριτόπουλον, ὁ ὁποῖος διαμένει μονίμως εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Μετά τὴν συνταξιοδότησίν του ὡς ὁμότιμος καθηγητῆς πλέον εἰργάσθη εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα Ἑρευνῶν.

Ὁ Πάτροκλος Κριτόπουλος ἄφησε πλούσιον συγγραφικὸν ἔργον καὶ μνήμην ἀγαθὴν.

Ἐκφράζομεν καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς τὰ πλέον ἐγκάρδια συλλυπητήρια ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐταιρίας μας πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος, εὐχόμενοι, ὅπως ὁ Κύριος τὸν κατατάξῃ ἐν χώρᾳ ζώντων.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

δρ Νομικῆς

ΙΣΑΑΚ Ν. ΛΑΥΡΕΝΤΙΔΗΣ (1911-1997)

Τὴν πρωΐαν τῆς 14ης Ἰουνίου 1997 ἀπεβίωσε αἰφνιδίως εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐνῶ ἠτοιμάζετο νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον τῆς προσφιλοῦς συζύγου του Ἑλένης - ἡ ὁποία συμπτωματικῶς εἶχε ἀποβιώσει πρὸ ἔτους

τήν ἴδιαν ἀκριδῶς ἡμέραν - πού θά ἐτελεῖτο εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Νέας Σμύρνης, ὁ Ἰσαάκ Ν. Λαυρεντίδης, πρώην Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων καί ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ἐταιρίας μας.

Ἡ εἶδησις τοῦ ἀδοκῆτου θανάτου τοῦ Ἰσαάκ Λαυρεντίδη προσέκάλεσε γενικήν θλίψιν καί ἡ ἀπώλειά του εἶναι ὄντως πολύ μεγάλη διά τήν Πατρίδα μας, τήν Κοινωνίαν καί τό Ἔθνος γενικώτερον.

Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐψάλη τήν 10ην π.μ. ὥραν τῆς Τετάρτης 18 Ἰουνίου 1997 εἰς τόν Ἱερόν Ναόν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Νέας Σμύρνης, χοροστατούντων τῶν Μητροπολιτῶν Νέας Σμύρνης κ. Ἀγαθαγγέλου καί Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννου.

Ἐπικηδεῖους λόγους ἐξεφώνησαν ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων οἱ ἀντιπρόεδροι αὐτῆς κ.κ. Παν. Κρητικός καί Νικ. Κατσαρός, ὁ βουλευτής κ. Ἀγγ. Μπρατάκος, ἐκ μέρους τῆς Ἐταιρίας Ποντιακῶν Μελετῶν ὁ κ. Γ. Λαζαρίδης, ὁ ὁμότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου κ. Ὁρέστης Λουρίδης, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐταιρίας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ καθηγητής κ. Ν. Μπρατοιώτης, ὁ Γενικός Γραμματεὺς τῆς «Νέας Φιλικῆς Ἐταιρίας» κ. Γρηγ. Οἰκονομάκος, ὁ Πρόεδρος τῆς Σερραϊκῆς Ἐνώσεως Ἀθηνῶν κ. Ἀνδρέας Εὐαγγελίδης καί ὁ κ. Κωνσταντῖνος Χιῶλος ἐκ μέρους τῆς Ἐταιρίας μας, τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως τῶν Βορείων Ἑλλήνων (Ἡπειρωτῶν - Μακεδόνων καί Θρακῶν) καί τῆς Μακεδονικῆς Ἑστίας.

Μετά τό πέρασ τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας καί τῆς ἐκφωνήσεως τῶν ἐπικηδεῖων λόγων, ἡ σορός τοῦ ἀειμνήστου Ἰσαάκ Λαυρεντίδη μετεφέρθη ὀδικῶς εἰς τήν Ἱεράν Μονήν τῆς Παναγίας Σουμελᾶ τοῦ Βερμίου, ὅπου καί ἐνεταφιάσθη τās ἀπογευματινάς ὥρας τῆς ἰδίας ἡμέρας.

Πρό τοῦ ἐνταφιασμοῦ ἡ σορός τοῦ ἐκλιπόντος ἐναπετέθη ἐπ' ὀλίγον εἰς τό καθολικόν τῆς Μονῆς, ὅπου μετά τήν τέλεισιν τρισαγίου ὑπό τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σερρῶν καί Νιγρίτης κ. Μαξίμου, Βεροίας καί Ναούσης κ. Παντελεήμονος καί Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Χρυσοστόμου, παρισταμένων τοῦ Νομάρχου Σερρῶν κ. Ἀναστ. Καρυπίδη, τοῦ Δημάρχου Σερρῶν κ. Ἰωάν. Βλάχου, τῶν βουλευτῶν κ.κ. Παν. Ψωμιάδη, Εὐγ. Χαϊτίδη καί Θεοφ. Λεονταρίδη, τοῦ προεδρείου τοῦ Ἰδρύματος Παναγία Σουμελᾶ καί ἐκπροσώπων πολλῶν ἄλλων ποντιακῶν σωματείων, τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χιῶλου, ἐκπροσωποῦντος τήν Ἐταιρία μας, τήν Μακεδονικὴν Ἑστίαν καί τήν Ἐθνικὴν Ἐνωσιν Βορείων Ἑλλήνων (Ἡπειρωτῶν - Μακεδόνων καί Θρακῶν), τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Νέων Κερδυλλίων Σερρῶν κ. Μόσχου Γκάλιου, ὠμίλησαν δι' ὀλίγων ὁ τ. ὑπουργός κ. Νικ.

Ἀκριτίδης καί ὁ φιλόλογος καθηγητής κ. Παναγ. Παπαδόπουλος ἐκ μέρους τοῦ Ἰδρύματος Παναγία Σουμελά.

Ἰσαάκ Ν. Λαυρεντίδης

Μετά ταῦτα ἡ σορός τοῦ ἀειμνήστου Ἰσαάκ Λαυρεντίδη ἐνεταφιάσθη εἰς τόν περίβολον τῆς Μονῆς Παναγία Σουμελά, εἰς τάφον πού εἰδικῶς διετέθη πρὸς τόν σκοπόν αὐτόν, ὑπό τὰς εὐχάς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερρών καί Νιγρίτης κ. Μαξίμου.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ
δρ Νομικῆς

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ - Ίσαάκ Λαυρεντίδη

Ὁ Ίσαάκ Λαυρεντίδης τοῦ Νικολάου καί τῆς Ζαραφίας, ἐγεννήθη τό ἔτος 1911 εἰς τό Ὀρτάκιοϊ Κάρς τοῦ Καυκάσου. Ὀρφανός πατρός πού ἀπέθανε τό 1918 καί μητρός πού ἀπέθανε τό 1920, ἦλθε μετά τήν Μικρασιατικήν καταστροφήν τό 1923 ὡς πρόσφυξ καί ἐγκατεστάθη εἰς τόν Λευκῶνα Σερρῶν.

Τό 1924 ἐγγράφεται εἰς τήν Α΄ τάξιν τοῦ Γυμνασίου Σερρῶν, τό ὅποιον ἐτελείωσε πεζοπορώντας 10 χιλιόμετρα ἡμερησίως ἐπί ἕξι ὁλόκληρα χρόνια.

Κατά τό χρονικόν διάστημα 1929-1931 εἰργάσθη εἰς τήν Ἑνωσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Νομοῦ Σερρῶν καί εἰς τήν Ἑταιρία Μόνξ-Γιοῦλεν πού κατεσκεύασε τά ἀποστραγγιστικά ἔργα τῆς πεδιάδος τῶν Σερρῶν. Τό 1932 ἐνεγράφη εἰς τήν Νομικήν Σχολήν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καί ἐργαζόμενος συγχρόνως ἔλαβε τό πτυχίον του τό ἔτος 1937.

Κατά τήν φοιτητικήν του ζωήν ἀνέπτυξε ἔντονον δρᾶσιν εἰς τόν κύκλον τῶν ἐκ Ρωσίας Ἑλλήνων μέ ὁμιλίας καί ἀρθρογραφίαν εἰς τήν ἐφημερίδα: «Ὁ Ἑλληνισμός τῆς Ρωσίας» πού ἐξέδιδε ὁ Βασίλ. Ἀλεξανδράκης.

Ἐπηρέτησε τήν στρατιωτικήν του θητείαν ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικός τοῦ Πεζικοῦ, ἐνῶ ἔλαβε μέρος εἰς τόν Ἑλληνοϊταλικόν πόλεμον τοῦ 1940-41, ὑπηρετήσας εἰς τήν γραμμήν τῶν πρόσω μέ τόν βαθμόν τοῦ ἐφέδρου ὑπολοχαγοῦ πεζικοῦ. Κατά τήν Ἑαρινήν Ἐπίθεσιν τῶν Ἰταλῶν, ὡς διοικητής λόχου τοῦ 19ου Συντάγματος, ὑπερησπίσθη λίαν ἐπιτυχῶς τό περίφημον «713» Ὕψωμα. Κατά τήν συναφθεῖσαν πρὸς κατάληψιν αὐτοῦ φονικήν μάχην (ἐπί 240 ἀνδρῶν τῆς μονάδος του ἐφονεύθησαν οἱ 169!) ὁ Λαυρεντίδης ἐτραυματίσθη δύο φορές. Εἰς σύστασιν τοῦ ὑπιάτρου Λεωνίδου Κουβαρᾶ νά μεταφερθῆ εἰς τά μετόπισθεν λόγω τῆς σοβαρότητος τῶν τραυμάτων του, ὁ Λαυρεντίδης ἀπήντησε υπερήφανα ἐνώπιον τῶν στρατιωτῶν του: «Μά τί λέτε, γιατρέ, γι' αὐτές τίς γρατζουνιές θά ἀφήσω τόν λόχον; Τό-θεωρῶ ντροπή ...»

Παρά τήν ἐπιμονήν τοῦ ἱατροῦ, ὁ Λαυρεντίδης ἠρνήθη νά μεταφερθῆ εἰς τά μετόπισθεν. Παρέμεινε εἰς τήν πρώτην γραμμήν τοῦ μετώπου καί ἐπολέμησε γενναίως εἰς τό πεδῖον τῆς μάχης, τιμηθεὶς δὶς μέ τό Χρυσοῦν Ἀριστεῖον Ἀνδρείας.

Ἀπό τοῦ ἔτους 1938 ἐσταδιοδρόμησεν ὡς δικηγόρος Σερρῶν. Ἀπό τόν γάμον του μετά τῆς Ἑλένης, τό γένος Σπυρίδωνος Πρίφτη, ἀπέκτησε τρία τέκνα, τόν Νικόλαον, τήν Εὐγενίαν καί τήν Εἰρήνην.

Μετά τήν κατάρρευσιν τοῦ μετώπου, ἐγκατεστάθη εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπως καί ἄλλοι πολλοί Σερραῖοι. Διετέλεσε γενικός γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς Προσφύγων Σερρῶν, τῆς ὁποίας πρόεδρος ἦτο ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Σερρῶν Κωνσταντῖνος Μεγγρέλης. Ἐπολιτεύθη διά πρώτην φοράν τό ἔτος

1946, εκλεγείς βουλευτής Νομοῦ Σερρών μέ τό Λαϊκόν Κόμμα. Ἐξελέγη 10 φορές βουλευτής καί διετέλεσε κοσμήτωρ, αντιπρόεδρος καί πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων (κατά τό χρονικόν διάστημα ἀπό τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς 17ης Νοεμβρίου 1981, ὅτε παρέδωσε τήν προεδρίαν εἰς τόν Ἰωάννην Ἀλευρᾶν). Τό 1956 ἐπεσκέφθη μέ 15μελῆ κοινοβουλευτικὴν ἀντιπροσωπείαν τήν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν. Τό 1960 ἐξελέγη πρόεδρος τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Ὁμίλου Ἑλληνοτουρκικῆς Φιλίας.

Διετέλεσε ἐπίσης μέλος πολλῶν κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καί ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς ἦτο ἐπικεφαλῆς κοινοβουλευτικῶν ἀντιπροσωπειῶν πού ἐπεσκέφθησαν τήν Οὐγγαρίαν, τήν Δανίαν καί τήν Βουλγαρίαν. Ἀκόμη, ἠγωνίσθη μέ αὐταπάρνησιν καί θάρρος διὰ τήν υπεράσπισιν τῶν ἐθνικῶν μας δικαίων καί ἰδιαίτερος τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ Ἰσαάκ Λαυρεντίδης, ἐκτός τοῦ ἔργου πού ἐπετέλεσε ὡς πολιτικός, ἔχει καί λίαν ἀξιόλογον συγγραφικόν ἔργον, διὰ τόν ὁποῖον ἐτιμήθη ἀπό τήν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν. Τήν ἀνεκτίμητον παρουσίαν καί προσφοράν του εἰς τόν δημόσιον δῖον καί τήν Κοινωνίαν, ἐμπλουτίζουν διαλέξεις καί ἄρθρα εἰς ἐφημερίδας καί περιοδικά, καθὼς καί αἱ περισπούδαστοι μελέται του: «Ἡ κατά τό 1895-1907 μετοικεσία Ἑλλήνων Ποντίων τοῦ Καυκάσου τῆς Ἑλλάδος», «Τά πεπωμένα τῆς Φυλῆς», «Νέα ἱστορικὴ ἀφετηρία» (1971), «Ὁ Ἑλληνισμὸς τοῦ Πόντου» (1973), «Οἱ ἐκ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως Ἕλληνες Πόντιοι καί ἡ Ποντιακὴ διάλεκτος», «Τό χάσμα μεταξύ τῶν γενεῶν», «Πρόσφυγες ἐξ ἀνταλλαγῆς καί ἀνταλλάξιμος περιουσία» (1975) κ.ἄ.

Μεγάλῃ θεωρεῖται, ἐπίσης, ἡ συμβολὴ τοῦ Ἰσαάκ Λαυρεντίδη εἰς τήν «Ἐπιτροπὴν Ποντιακῶν Μελετῶν», τῆς ὁποίας διετέλεσε Πρόεδρος καί ἐπίλεκτον μέλος. Λίαν ἀξιόλογους ὑπηρεσίας προσέφερεν καί υπέρ τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ γενικώτερον καί τελευταίως υπέρ τῶν ἐκ Ρωσίας παλλινοστούτων Ἑλληνοποντίων.

Ὁ Ἰσαάκ Λαυρεντίδης διὰ τό σπάνιον ἦθος του καί τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας πού προσέφερεν εἰς τόν Ποντιακόν κόσμον, ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Σωματείου «Παναγία Σουμελᾶ», καθὼς καί ἄλλων Ποντιακῶν Σωματείων. Ἐτιμήθη ἐπίσης μέ τό Χρυσοῦν Ἀριστεῖον Ἀνδρείας καί μέ τό παράσημον Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως 1941-1944 ὡς μέλος τῆς Ὄργανώσεως Ἀναστάσεως τοῦ Γένους (Ο.Α.Γ).

Ἦτο Πρόεδρος τῆς «Νέας Φιλικῆς Ἐταιρείας» καί ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας μας, ἐπίσης τοῦ Σωματείου «Παναγία Σουμελᾶ» καί ἀκόμα μέλος πολλῶν Συλλόγων (Μακεδονικῆς Ἐστίας, Ἐθνικῆς Ἐνώσεως Βορείων Ἑλλήνων κ.ἄ.), εἰς τούς ὁποίους ἀνέπτυξε ἔντονον δρᾶσιν καί συνέβαλε μεγάλως εἰς τήν πραγματοποίησιν τῶν καταστατικῶν σκοπῶν τους.

Ἀκολουθεῖ ὁ ἐπικήδειος τοῦ Προέδρου τῆς Ἐταιρείας μας κ. Κ. Χιώλου.

Ἀείμνηστε Πρόεδρε,

Ἐκ μέρους τῶν Διοικητικῶν Συμβουλιῶν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἐταιρίας Σερρῶν - Μελενίκου, τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως Βορειῶν Ἑλλήνων (Ἡπειρωτῶν - Μακεδόνων καὶ Θρακῶν) καὶ τῆς Μακεδονικῆς Ἑστίας, ἐξουσιοδοτήθηκα νά σοῦ ἀπευθύνω τό ὕστατο χαῖρε.

Γνωρίζων καλῶς τήν μετριοφροσύνη σου, περιορίζομαι νά ἀναφέρω ἐπιγραμματικά, ὅτι ὑπῆρξες καλός χριστιανός καὶ ἄριστος οἰκογενειάρχης, ἐπιφανῆς Μακεδών, ἐνθερμος Ἕλληνας, ἐντιμος πολιτικός, ἀταλάντευτος καὶ συνεπής στίς ἠθικές ἀρχές καὶ τά ἐθνικά ἰδεώδη πού σέ κατεύθυναν κατά τήν μακρά πολιτική σου σταδιοδρομία, καί ὅτι ἡ ἐθνική καὶ γενικά ἡ προσφορά σου γιά τήν Πατρίδα καὶ τή Μακεδονία εἰδικότερα, ἀλλά καί γιά τόν Ποντιακό Ἑλληνισμό, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξες ἀληθῆς πατριάρχης, τυγχάνει ἀνεκτίμητη καὶ παγκοίνως ἀναγνωρισμένη. Ἐπίσης, θά πρέπει νά ἐξάρω καί τίς μεγάλες ὑπηρεσίες πού προσέφερες ὑπέρ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Σουμελά, ἡ ὁποία εὐγνωμονοῦσα θά σέ ἐνταφιάσει σέ λίγο στόν ἱερό καί πάνσεπτο χῶρο της γιά νά σέ ἔχει κοντά της καί νά δέεται ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς σου.

Θά ἦταν, ὅμως, παράλειψή μου, ἂν δέν ἀνέφερα καί τήν μεγάλη συμβολή σου στήν ἐκπλήρωση τῶν καταστατικῶν σκοπῶν τῶν λαμπρῶν Μακεδονικῶν Σωματείων, πού προανέφερα, τῶν ὁποίων ἦσουν ἐπίλεκτο μέλος, ιδιαίτερα δέ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἐταιρίας Σερρῶν-Μελενίκου, τῆς ὁποίας ἦσουν καί ἐπίτιμος Πρόεδρος.

Οἱ πολλαπλές καί σπουδαῖες ὑπηρεσίες σου στό λαό τοῦ Νομοῦ Σερρῶν, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξες διακεκριμένος ἐκπρόσωπος στή Βουλή τῶν Ἑλλήνων ἐπί 50 περίπου συναπτά ἔτη, θά μείνουν ἀλησμόνητες ἐσαεὶ.

Ὅσοι εὐτύχησαν νά σέ γνωρίσουν, θά θυμούνται πάντοτε μέ συγκίνηση τό ἄσπιλο ἦθος σου, τήν πραότητα σου, τό ἀκέραιο τοῦ χαρακτήρα σου, τήν πηγαία εὐγένεια καί καλωσύνη σου καί τήν φανατική προσήλωσή σου στίς Ἑλληνοχριστιανικές ἀξίες καί παραδόσεις.

Δέν θά μακρηγορήσω περισσότερο, διότι οἱ ἐνάρετοι δέν ἔχουν ἀνάγκη ἐγκωμιασμοῦ. Τούς ἀρκεῖ ἡ ἀγαθή μνήμη, τήν ὁποία καταλείπουν μέ τό θάνατό τους, τό ἔργο τους καί ἡ ἀνάμνηση τοῦ ἐξαιρετικοῦ χαρακτήρος των.

Ἀείμνηστε Πρόεδρε,

Ἡ θλίψη ὄλων μας γιά τήν ἀπώλειά σου εἶναι ἀπροσμέτρητη. Ἀπερχόμενος τοῦ προσκαίρου αὐτοῦ κόσμου, καταλείπεις μνήμη ἀγαθοῦ καί ἀξίου θεράποντος τῶν αἰώνιων Ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδανικῶν.

Στά ἀγαπητά σου παιδιά Εὐγενία καί Ἀπόστολο, Εἰρήνη καί Νίκο καί Φιόνα, τά ἐγγόνια καί δισέγγονά σου, καθῶς καί σέ ὄλους τούς λοιπούς συγγενεῖς σου, ἐκφράζω γιά τήν ἀπώλειά σου, τά πλέον ἐγκάρδια συλλυπητήρια ὄλων τῶν μελῶν τῶν ἀνωτέρω Μακεδονικῶν Σωματείων, τά ὁποῖα ἔχω τήν

τιμήν νά εκπροσωπῶ, εἶμαι δέ ἀπολύτως βέβαιος, ὅτι ἡ ἀνάμνηση ἀπό αὐτοῦς τῆς μεγάλης σου προσφορᾶς στήν Πατρίδα καί τό ἔργο πού κατέλιπες, θά ἀπαλύνη τόν μεγάλο τους πόνο.

Εὐχόμεσθε, ὅπως Κύριος ὁ Θεός σέ κατατάξη ἐν Χώρα ζώντων καί ἐν σκηναῖς δικαίων καί σέ συναριθμήσῃ μετά τῶν Ἁγίων αὐτοῦ.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καί ἀείμνηστε ἀδελφέ μας Ἰσαάκ, καί ἐλαφροῦ τό χῶμα τῆς ὑπέριτης καί αἱματόβρεκτης Μακεδονικῆς Γῆς πού ὕστερα ἀπό λίγο θά σέ δεχθεῖ στά σπλάχνα της.

Ἀκολουθεῖ τό Ψήφισμα τῆς Ἐταιρίας μας:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Ἱστορικῆς καί Λαογραφικῆς Ἐταιρίας Σερρών-Μελενίκου, μόλις ἐπληροφορήθη τόν ἀδόκητον θάνατον τοῦ ἐπιτίμου Προέδρου τῆς Ἐταιρίας

ΙΣΑΑΚ Ν. ΛΑΥΡΕΝΤΙΔΗ

ἀνδρός προσεγγόντος ὑψίστας ὑπηρεσίας εἰς τό Ἔθνος,
τῆν Μακεδονίαν εἰδικώτερον, τήν Κοινωνίαν καί τήν Ἐταιρίαν μας,
συνελθόν ἐκτάκτως, ἀπεφάσισε ὁμοφώνως τά ἀκόλουθα:

- 1.- Νά ἐκφρασθοῦν τά συλλυπητήρια αὐτοῦ εἰς τούς οἰκείους τοῦ ἐκλιπόντος ἐπιφανοῦς ἀνδρός,
- 2.- Νά παραστει τό Διοικητικόν Συμβούλιον εἰς τήν ἐξόδιον ἀκολουθίαν καί ὁ Πρόεδρος νά ἀπευθίνει τό ὕστατον χαῖρε εἰς τόν θανόντα,
- 3.- Νά κατατεθεῖ στέφανος ἐπί τῆς σοροῦ τοῦ ἀποθανόντος,
- 4.- Νά δημοσιευθεῖ τό παρόν εἰς τās ἐφημερίδας «Ἐστία» Ἀθηνῶν καί «Ἡ Πρόοδος» Σερρών.-

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Ἰουνίου 1997

Ὁ Πρόεδρος
ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

Ὁ Γενικός Γραμματεὺς
ΘΩΜΑΣ Π. ΠΕΝΝΑΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΙΝΟΥ, τό γένος ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
(1912-1997)

Ἐγεννήθη εἰς τό Μελένικον (νῦν Βουλγαρίας) τό 1912. Τόν Αὐγούστο τοῦ 1913, μετά τόν νικηφόρο Ἑλληνοβουλγαρικό πόλεμο, ἡ πόλις τοῦ Μελενίκου καί ἡ περιοχή της ἐπεδικάσθη-καν στήν Βουλγαρία. Γιά τόν λόγο αὐτό οἱ κάτοικοι τοῦ Μελενίκου καί τῆς περιοχῆς του, Ἕλληνες στό σύνολό τους, ἐγκατέλειψαν τά πάτρια χώματα καί ἐγκατεστάθησαν στόν Ἑλλαδικό χῶρο καί κατά κύριο λόγος στό Σιδηρόκαστρο. Ἔτσι καί ἡ μικρή τότε Φωτεινή Μαρίνου μέ τήν οἰκογένειά της ἐγκατεστάθη στό Σιδηρόκαστρο.

Κόρη τοῦ ἱερέως Παπανούσκα ἐτελείωσε τίς γυμνασιακές της σπουδές στό Σιδηρόκαστρο.

Ἀπό νεαρή κοπέλα εἰργάσθη εἰς τόν Σύλλογον Κυριῶν καί Δεσποινίδων Μελενίκου «Ἡ Ἀρμονία» (ιδρύθη στό Μελένικο ἀπό τόν Μητροπολίτη Μελενίκου καί ἐπανιδρύθη στό Σιδηρόκαστρο μετά τήν κάθοδο τῶν Μελενικίων), ὡς σύμβουλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μετά δέ τόν θάνατο τῆς ἀειμνήστου προέδρου της Λιώτας Πασχαλέρη, ἐξελέγη πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, τόν ὁποῖον ὑπηρετήσε πιστά μέ φλογερό πατριωτικό καί φιλανθρωπικό πάθος ἐπί σαράντα καί πλέον χρόνια, μέχρι τήν ἡμέρα τοῦ θανάτου της τήν 8ῃ Ἰανουαρίου 1997.

Ἐπί ἡμερῶν τῆς προεδρίας τῆς Φωτεινῆς Παπαϊωάννου - Μαρίνου ἐκτίσθη τό σήμερον ὑπάρχον ἐντευκτήριο (αἴθουσα) καί γραφεῖα τοῦ Συλλόγου, ὅπου παρουσιάζεται καί ἡ πολυσχιδῆς καί ἱστορική του δράση.

Ἐπίσης, ἐπί σειρά ἐτῶν ἐχρημάτισε πρόεδρος τοῦ ἐν Σιδηροκάστρῳ παραρτήματος τοῦ «Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν» καί τότε ἀπεκτήθη ἀπό δωρεά τοῦ Δήμου Σιδηροκάστρου οἰκόπεδο ἐπί τοῦ ὁποῖου ἐκτίσθη αἴθουσα - ἐντευκτήριο τοῦ Σ.Ε.Ο.

Τό ἔργο τῆς Φωτεινῆς Μαρίνου ἐξετιμήθη τά μέγιστα ἀπό τά μέλη τοῦ Συλλόγου «Ἀρμονία» ἀλλά καί ἀπό ὅλη τήν κοινωνία τοῦ Σιδηροκάστρου καί τοῦτο κατεφάνη τήν ἡμέρα τοῦ θανάτου της, ὅπου ἡ συμμετοχή τοῦ σε-

βασμιωτάτου Μητροπολίτου Σιδ/στρου κ. Ἰωάννου, τοῦ Δήμου Σιδ/ στρου, (δήμαρχος, δημ. συμβούλιο, φιλαρμονική), στάσις καί δέηση ἔμπροσθεν τῶν γραφείων τοῦ Συλλόγου, συμμετοχή μεγάλου πλήθους (συγγενῶν καί φίλων) καί ἡ ρῆσις τοῦ Μητροπολίτου κατά τόν ἐπικήδειον ὅτι «μαῶς ἔφυγε ὁ Ὀλυμπος» (ἔτσι τήν ἀποκαλοῦσε), δείχνουν τήν ἐκτίμησιν καί τήν ἀγάπην τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ἀλλά καί ὅλης τῆς κοινωνίας τοῦ Σιδηροκάστρου.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

δρ Νομικῆς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΦΤΑΝΤΖΗΣ (1920-1998)

Μέ τό θάνατο τοῦ Γεωργίου Καφταντζῆ, τήν 12η Μαρτίου 1998, ἐξέλιπε ἕνας ἀκόμη ἀπό τούς πλέον ἀξιόλογους ἀνθρώπους τῶν Σερρῶν.

Πράγματι, ὁ Γεώργιος Καφταντζῆς μέ τό πλούσιο λογοτεχνικό, ἱστορικό καί γενικά τό συγγραφικό του ἔργο, συνέδεσε ἄρρηκτα τό ὄνομά του μέ τήν πόλιν τῶν Σερρῶν, τήν ὁποία τόσο πολύ ἀγάπησε καί τίμησε.

Στή μακροχρόνια προσπάθειά του γιά τήν καλλιέργεια τῶν Γραμμάτων καί τήν ἐξύψωση τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῶν Σερρῶν, ὑπηρετήσε μέ πάθος καί τήν ποίησιν καί τήν ἱστορική ἔρευνα, γι' αὐτό καί λίαν ἐπάξια θεωρεῖται ἐκλεκτός ἐν μέσῳ τῶν ἐκλεκτῶν καί κορυφαῖος πνευματικός δημιουργός.

Εἶναι πολύ δύσκολο, στά περιορισμένα ὄρια αὐτοῦ τοῦ σημειώματος, νά ἐξαντληθεῖ ἡ σκιαγράφηση τῆς προσωπικότητος καί νά ἀναλυθεῖ σέ βάθος το ὄντως τεράστιο πνευματικό ἔργο τοῦ Γεωργίου Καφταντζῆ, τό ὁποῖο ἀναφέρεται στήν ποίησιν, τό θέατρο καί τήν ἱστορία. Οἱ διάφορες κριτικές τοῦ τεράστιου αὐτοῦ ἔργου του εἶναι πολλές καί ὅλες ἐγκωμιαστικές.

Μέ τή διάσωση καί δημοσίευση πλήθους ἱστορικῶν, λαογραφικῶν καί ἄλλων στοιχείων, ἀναφερομένων στήν ἑλληνικότητα τῆς περιοχῆς τῶν Σερρῶν, ὁ μεταστάς Σερραῖος εὐπατρίδης προσέφερε ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες στήν ἐθνική ὑπόθεσιν τῆς Μακεδονίας μας. Τό τρίτομο ἔργο του περί τῆς Ἱστορίας τῶν Σερρῶν καί τῆς περιφέρειάς τους εἶναι μνημειώδες.

Ἄλλά καί ἀπό τῆς θέσεως τοῦ Προέδρου τοῦ ἱστορικοῦ «Ὁρφέως» τῶν Σερρῶν, ἐπίσης προσέφερε ὑψιστες ὑπηρεσίες.

Γιά τήν πολύπλευρη λογοτεχνική του δραστηριότητα καί παρουσία ὁ Γεώργιος Καφταντζῆς τιμήθηκε μέ πολλές διακρίσεις (χρυσό βραβεῖο ἀπό

τόν Δήμο Σερρών, βραβεῖο Εὐποιῆς ἀπό τόν Ρωταριανό "Όμιλο Θεσσαλονίκης κ.ά.).

Ἡ Ἐταιρία μας, ἐκτιμώντας τήν πρός τήν πόλη τῶν Σερρῶν καί τό Πανελλήνιο μεγάλη πνευματική προσφορά τοῦ Γιώργου Καφταντζῆ καί ἐπιβραβεύουσα τό ἔργο του, τόν ἀνακήρυξε Ἐπίτιμο Μέλος της καί τοῦ ἀπένειμε ὡς Γέρας τήν 5η Δεκεμβρίου 1986 κατά τή διάρκεια εἰδικῆς τελετῆς πού ἔγινε στόν «Παρνασσό» ἀναμνηστική πλακέτα.

Ὁ Γιώργος Καφταντζῆς ἦταν ἄνθρωπος τοῦ χρέους, πρᾶος, εὐσυνείδητος, ἐντιμος καί εὐθύς. Ἦταν ἄριστος οἰκογενειάρχης. Ἡ ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτήρα του καί ἡ ἀπέραντη καλωσύνη πρός ὅλους ἀνεξαιρέτως, χαρακτηρίζε τόν μεταστάντα σέ ὅλη τήν ἐπίγεια ζωή του.

Δέν θά μακρηγορήσω περισσότερο, διότι οἱ ἐνάρετοι τόν βίο καί τίς πράξεις δέν ἔχουν ἀνάγκη ἐγκωμιασμοῦ. Τούς ἀρκεῖ ἡ ἀγαθή μνήμη, τήν ὁποία ἀφήνουν μετά τόν θάνατό τους.

Στή βαρυπενθοῦσα οἰκογένειά του ἐκφράζω καί ἀπό τῆς θέσεως αὐτῆς τά ἐγκάρδια συλλυπητήρια ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἱστορικῆς καί Λαογραφικῆς Ἐταιρίας Σερρῶν - Μελενίκου, εὐχόμενος, ὅπως ὁ Ζωοδότης Κύριός μας τόν κατατάξει ἐν χώρα ζώντων καί τόν συναριθμήσει μετά τῶν δικαίων καί τῶν Ἁγίων, ὅπου ἐπισκοπεῖ τό Φῶς τοῦ προσώπου Του.

Αἰωνία του ἡ μνήμη καί ἐλαφρό τό χῶμα τῆς Σερραϊκῆς Γῆς πού τόν ἐδέχθη στά σπλάχνα της.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

δρ Νομικῆς